

5. OBLOGE

🎯 Ob zaključku strokovnega vsebinskega sklopa *Obloge* boš:

- ↪ poznal različne vrste oblog,
- ↪ poznal vrste parketov in jih ločil od laminatov,
- ↪ poznal osnovne načine polaganje talnih in drugih oblog.

POTREBNA ZNANJA IZ PREDHODNIH VSEBINSKIH SKLOPOV:

- konstrukcijske vezi,
- merske enote in merjenje,
- tehnologija lepljenja.

5.1. VRSTE OBLOG

Obloge lahko razdelimo glede na mesto vgradnje:

- ↪ talne obloge,
- ↪ stenske obloge,
- ↪ stropne obloge.

Materiali iz katerih se izdelujejo obloge so:

- ↪ masivni les (predvsem trdi listavci),
- ↪ predelani les (iverne, vlaknene plošče),
- ↪ umetne mase (zgornji sloj laminatnih podov), PVC obloge,
- ↪ pluta,
- ↪ mavčne plošče (stropne obloge, stenske obloge),
- ↪ keramika, kamen...

Največ pozornosti bomo posvetili talnim oblogam iz masivnega in predelanega lesa.

5.2. TALNE OBLOGE

V stanovanjskih prostorih se najpogosteje vgrajujejo različni parketi in laminati. V javnih prostorih pa zraven parketov še keramične ploščice in PVC obloge.

Talne obloge se polagajo na talno konstrukcijo, ki je lahko **suha** ali **mokra**.

Mokri estrihi (beton) se morajo dokončno osušiti, preden lahko polagamo lesene talne obloge.

Za nekatere primere lesenih oblog ni primerno talno gretje.

Preden začnemo polagati talne obloge moramo dobiti podatke o vlažnosti estriha in zgradbo talne podkonstrukcije.

Lesene talne obloge se ponavadi lepijo na podlago, zato rabimo specialna lepila, ki so primerna za lepljenje različnih materialov.

5.2.1. PARKETI

Les za izdelavo parketov mora biti posušen na ustrezno vlažnost, ki znaša 6-8%. Za izdelavo se uporabljajo predvsem trdi listavci npr. bukev, hrast, jesen, češnja, oreh, javor.... Za lakiranje parketov se uporabljajo zelo kvalitetni **poliuretanski, vodni ali kislinski laki**, ki morajo biti odporni proti vlagi in obrabi.

Poznamo naslednje **vrste parketov**:

1.) Klasični masivni parket

Klasični parket sestavljajo parketne deščice s peresom in utorom debeline 21 in 22 mm. Širina in dolžina sta odvisni od proizvajalca (dolžina 300 - 600 mm, širina 52 - 80mm). Posebnost klasičnega parketa je v tem, da je pero deščice enkrat na levi, drugič pa na desni strani, kar omogoča polaganje v vzorcu **ribje kosti**.

Parket lahko polagamo z lepljenjem ali s pribijanjem. Utor in pero sta pri klasičnem parketu približno 10mm od zgornjega roba, zato lahko parket večkrat obnavljamo. Zaradi debeline ni primeren za talno ogrevanje. Parketnice večjega formata poznamo tudi pod imenom **ladijski pod**.

Vaje

1. Zakaj mora biti podlaga, kamor lepimo lesene obloge suha ?

---

2. Zakaj se za izdelavo parketov največkrat uporabljajo trde drevesne vrste?

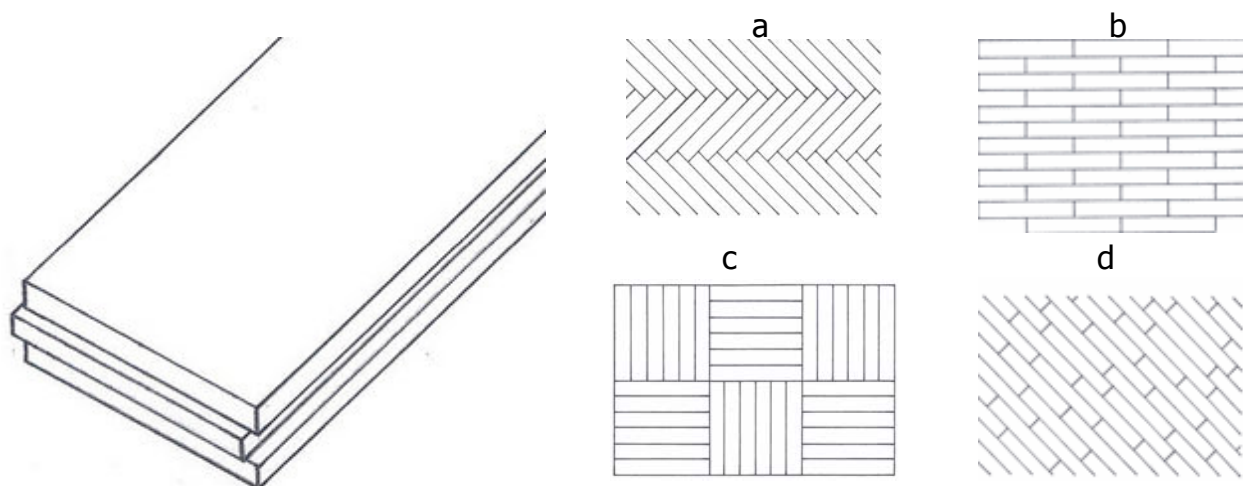

---

3. Skiciraj nekaj vzorcev položenega parketa (npr. v razredu, doma...).

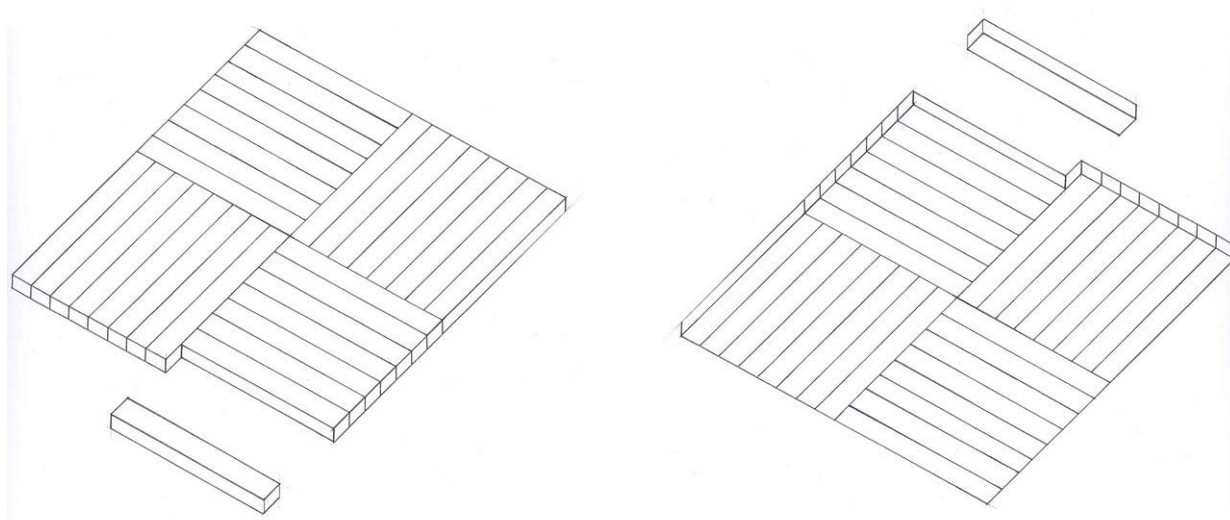
Klasični parket se lahko polaga v različne vzorce, omenili smo že vzorec ribje kosti, lahko tudi vzdolžno, pravokotno, v obliki šahovnice ipd.

Slika 106. Klasični masivni parket in vzorci polaganja: a – ribja kost, b – vzdolžno, c – kvadratno, d – diagonalno

2.) Lamelni parket

Lamelni parket je sestavljen iz manjših deščic oz. lamel, dolžine od 120 do 160 mm in debeline 8 mm, ki so položene vzdolžno in prečno in sestavljajo kvadrate. Lamele na hrbtni strani povežemo s posebnimi lepilnimi nitkami (mreža), tako da lahko polagamo večje plošče in ne vsake lamele posamezno. Cenovno je najugodnejši parket in primeren tudi za talno gretje, ker so lamele debele le 8mm.

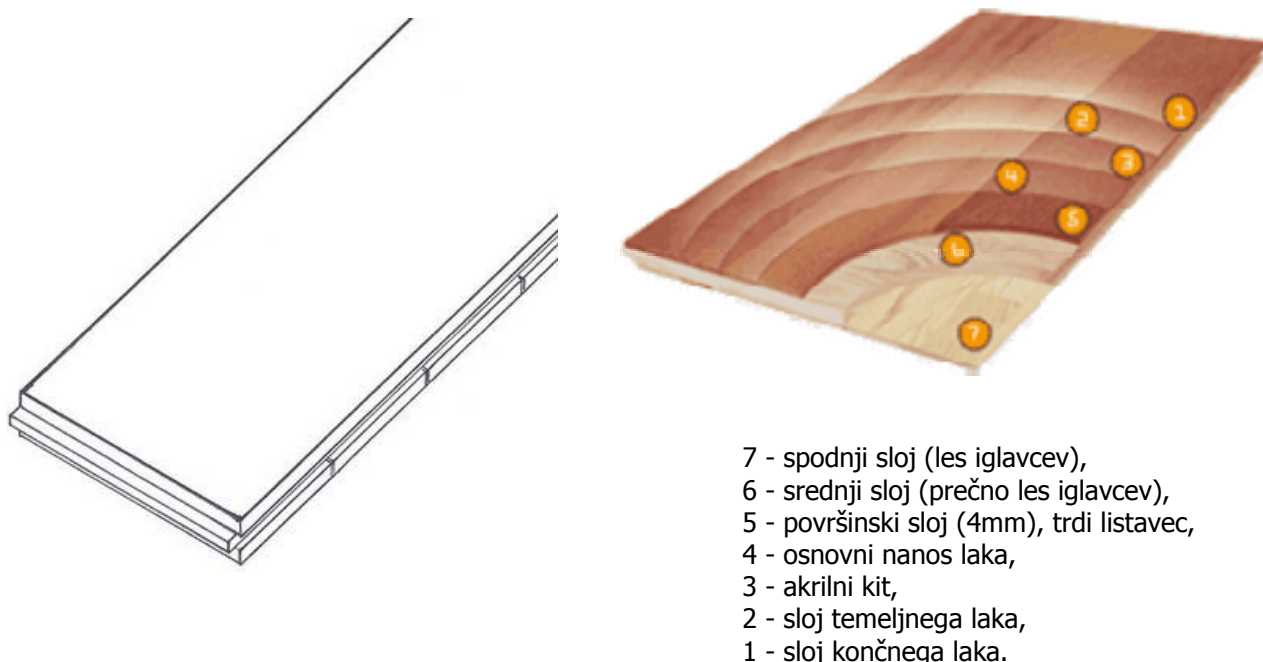
Slika 107. Lamelni parket

3.) IZGOTOVLJENI PARKET (PANELNI PARKET)

Z izrazom izgotovljeni parket označujemo parket različnih velikosti in debelin, ki je pripravljen za polaganje in ne potrebuje končne obdelave. V primerjavi s tradicionalnim parketom (lamelni, klasični parket) za polaganje izgotovljenega parketa ne potrebujemo veliko časa, ker so deščice že zbrušene, obdelane in polakirane. Izgotovljeni parket lahko obnovljamo.

Parketne deščice so sestavljene iz dveh ali treh slojev. Vrhnja 4 milimeterska plast je izdelana iz kakovostnega lesa in je že lakirana. Sredica parketnih deščic je iz manj kvalitetnega lesa (npr. zlepljene smrekove ploščice), spodnja stran pa je lahko iz debelejšega furnirja.

Polaganje gotovega parketa je enostavno in hitro, saj ga ni potrebno brusiti in lakirati. Obnovitev parketa je mogoča s ponovnim brušenjem in lakiranjem. Prav tako ga lahko enostavno odstranimo in položimo drugam (npr. selitev).

Slika 108. Sestava panelnega parketa

5.2.2. LAMINATNE OBLOGE

Laminat je večplastna izgotovljena talna obloga, zaščitena z umetnimi smolami, ki s toplotno obdelavo dobijo trdnostne lastnosti. Po videzu je podoben parketu. Povprečna debelina laminata je 7 mm. Poznamo tudi laminatne pode za montažo brez lepljenja tako imenovane KLIK in SNAP laminatne pode.

Laminatne obloge včasih zamenjamo z lamelnim parketom. Potrebno je vedeti, da laminati niso izdelani iz masivnega lesa, čeprav ima površina laminatne obloge imitacijo naravnega lesa. Laminatne obloge tudi ni mogoče obnavljati. Ko se zgornji sloj obrabi, jo moramo zamenjati.

Laminati se izdelujejo v različnih kakovostih. Po standardu EN 13329 se delijo v več razredov uporabe. Poglejmo primere:

↪ razred 33, AC5 za intenzivno obremenjene poslovne prostore,

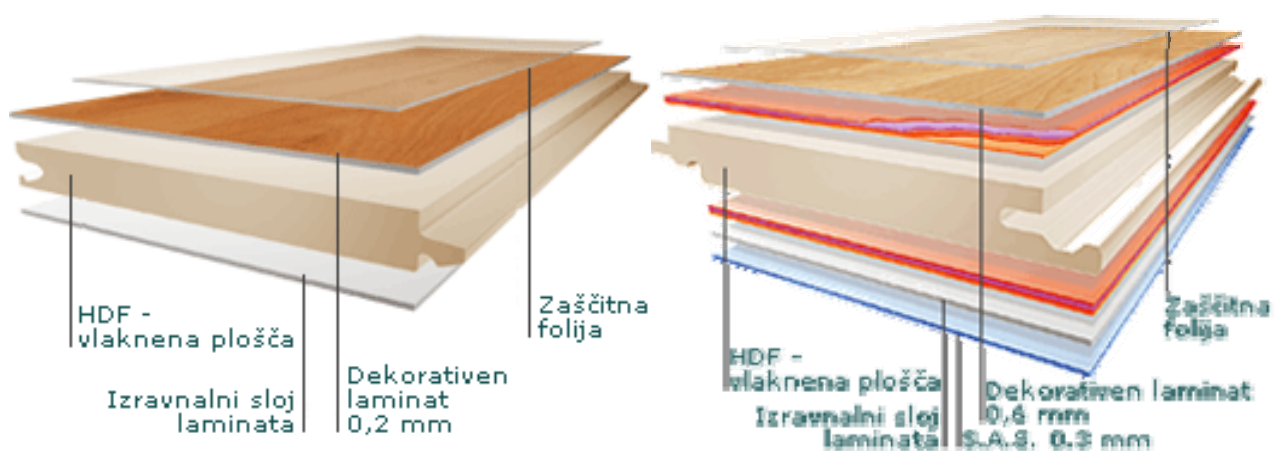
↪ razred 32, AC4 za srednje obremenjene poslovne prostore,

↪ razred 31, AC3 za manj obremenjene poslovne prostore,

↪ razredi za stanovanjske prostore (manj obremenjene, srednje obremenjene in intenzivno obremenjene).

Slika 109. Sestava laminatnih oblog

5.2.3. POLAGANJE TALNIH OBLOG

Talne obloge se polagajo na več načinov:

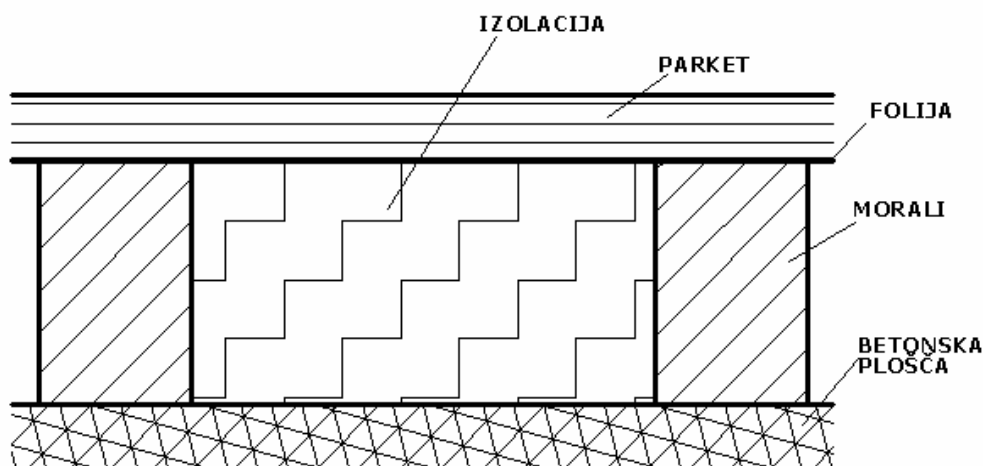
- ↪ z lepljenjem,
- ↪ polaganje na podlago iz penjenega materiala,
- ↪ z zabijanjem na podkonstrukcijo iz lesenih moralov.

Lepila za lepljenje morajo biti takšna, ki so prilagojena vrsti materialov, ki jih lepimo z lesom. Lepila so lahko na osnovi polivinilacetata (PVAC) ali na osnovi umetnega kavčuka (neoprenska).

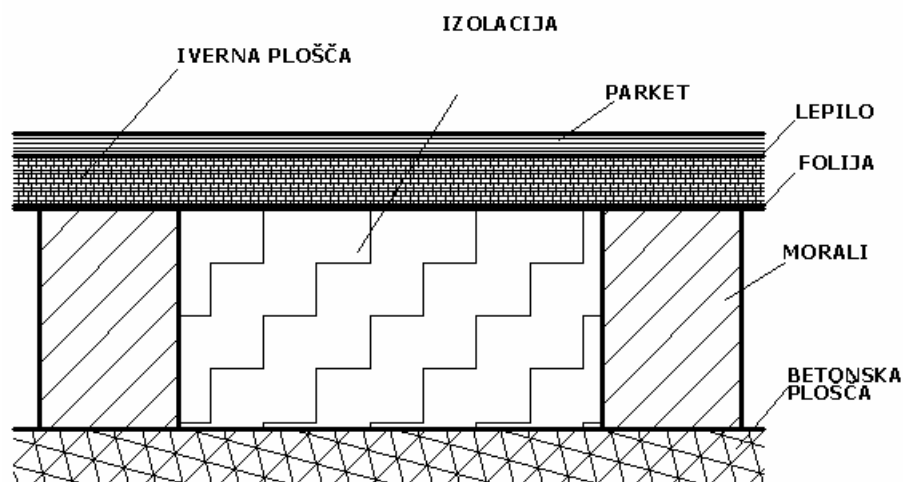
Z lepljenjem se vgrajujejo predvsem lamelni in klasični parketi.

Polaganje na podlago iz penjenega materiala brez lepljenja se uporablja pri laminatnih oblogah in panelnem parketu.

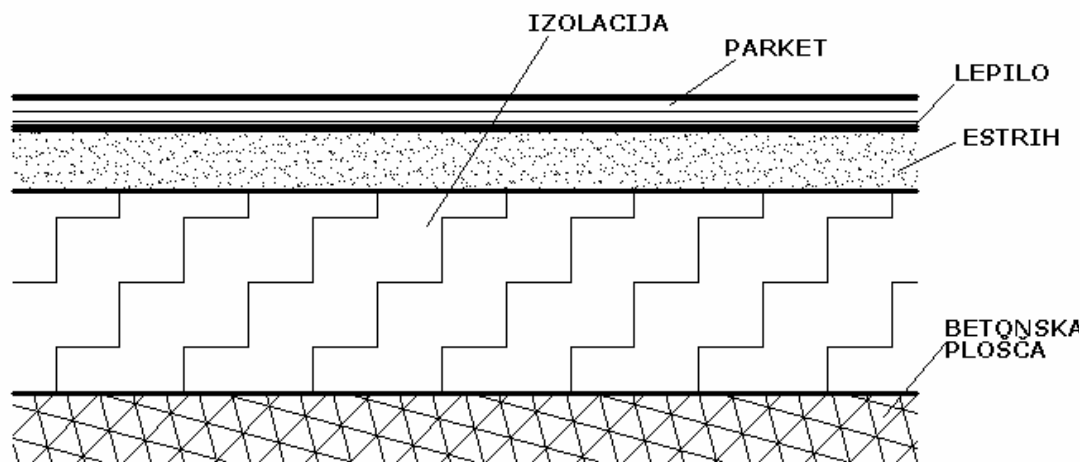
Pribijanje na lesene morale se izvaja pri polaganju daljšega klasičnega parketa tki. ladijskega poda.

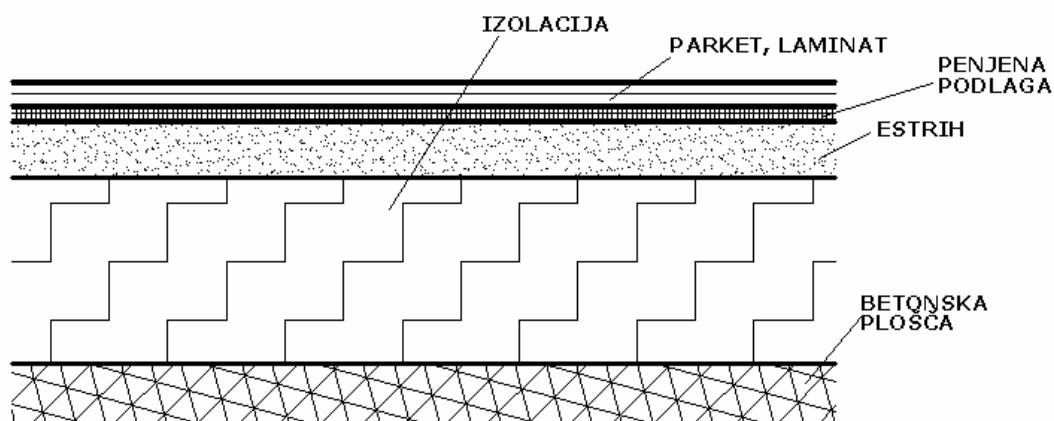
Slika 110. Polaganje parketa na lesene morale

Slika 111. Lepljenje parketa na podkonstrukcijo (morali, iverna plošča)

Slika 112. Polaganje parketa z lepljenjem na estrih

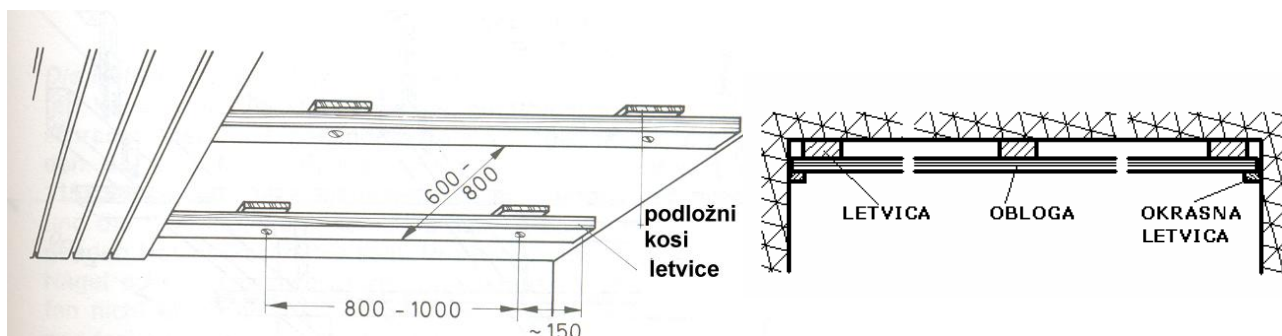
Slika 113. Polaganje panelnega parketa ali laminatov na podlago iz penjenega materiala

5.3. STENSKÉ IN STROPNE OBLOGE

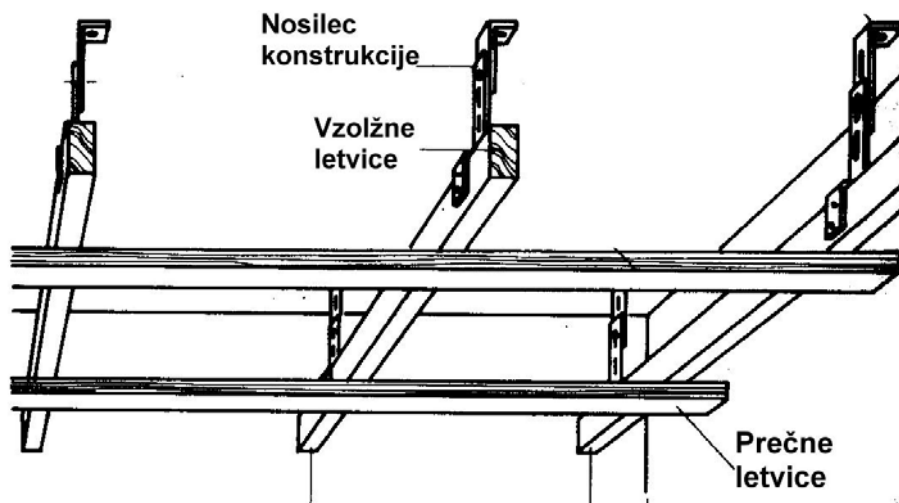
Stenske in stropne obloge se vgrajujejo na podoben način. obloge so najpogosteje izdelane iz masivnega lesa, oplemenitene vlaknene plošče ali iz mavca.

Za vgrajevanje stropnih in stenskih oblog iz lesa ali vlaknene plošče moramo najprej pripraviti podkonstrukcijo, ki se privije v zid oz. strop. Podkonstrukcija je lahko izdelana iz lesenih letvic ali aluminijastih profilov.

Poznamo tudi tki. **spuščene strop**, kjer je konstrukcija in obloga vgrajena nižje kot pri klasičnem načinu polaganja stropnih oblog.

Slika 114. Konstrukcija klasičnih stropnih oblog

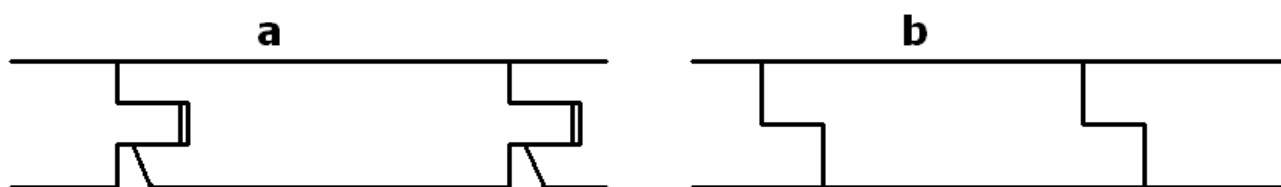

Slika 115. Spuščeni strop

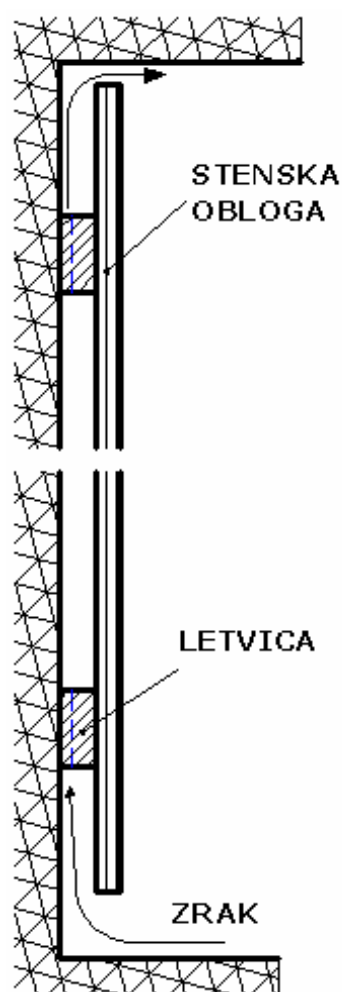
Stenske in stropne obloge se izdelujejo v velikih serijah. Za izdelavo lamelnih in klasičnih parketov potrebujemo posebne stroje, ki so povezani v linijo.

Pri polaganju stenskih oblog moramo zagotoviti dostop in kroženje zraka za oblogo, zaradi zračenja stika med ometom in leseno oblogo. Obloge se na letvice pritrjujejo z žeblički, vijaki ali posebnimi pritrdilci. Za spajanje oblog se najpogosteje uporablja **peresna**, lahko pa tudi **brazdna vez**.

Slika 116. Vezi s katerimi se spajajo stenske in stropne obloge: a – peresna vez, b – brazdna vez

Slika 117. Kroženje zraka pri stenski oblogi

Vprašanja za ponavljanje snovi

1. Iz kakšnih materialov se izdelujejo obloge?
2. Na katere pogoje moramo paziti pri polaganju talnih oblog?
3. Kakšni laki se uporabljajo za zaščiti parketov in kakšne lastnosti morajo imeti?
4. Kakšne vrste parketov poznaš?
5. Kakšne vzorce polaganja omogoča klasični masivni parket?
6. Opiši lamelni parket.
7. Kakšne so posebnosti panelnega parketa?
8. Opiši razliko med laminati in lamelnim parketom.
9. Kako se delijo laminati glede na kvaliteto?
10. Na kakšne načine lahko polagamo talne obloge?
11. Opiši postopek polaganja laminatov in panelnih parketov.
12. Kako pripravimo podkonstrukcijo pri polaganju stenskih in stropnih oblog?
13. S katerimi vezmi se spajajo stenske in stropne obloge?
14. Opiši konstrukcijo stenskih oblog, ki omogoča kroženje zraka za oblogo.

Ime in priimek: _____

Razred: _____

Šolsko leto: _____

Center RS za poklicno izobraževanje

LESARSKA ŠOLA MARIBOR
Vladimir Stegne